

การวิเคราะห์สภาพการณ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดตรัง

ดุสิตพร ฮกทา^{1*} และ นุชประวีณ์ ลิขิตศรีณย์²

¹วิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

²คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

*ผู้รับผิดชอบบทความ: dusitporn.h@rmutsv.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดตรัง โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจงจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้แทนชุมชน รวมทั้งสิ้น 17 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า ด้านจุดแข็งของการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดตรังมีแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยว ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ มีแหล่งหัตถ์ทะเลที่อุดมสมบูรณ์ และแหล่งพะยูนแห่งเดียวของทะเลอันดามัน มีระบบคมนาคมขนส่งที่ครอบคลุมทุกด้าน มีสินค้าของที่ระลึกประจำจังหวัดที่สร้างชื่อเสียง จังหวัดตรังเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของภาคใต้ฝั่งอันดามัน และมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางบกและทางทะเล

ด้านจุดอ่อนของการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดตรังมีโครงสร้างพื้นฐานหลักและเส้นทางคมนาคมไม่เพียงพอและไม่ได้มาตรฐาน ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวขาดการต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่า ขาดมัคคุเทศก์ที่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาต่างประเทศ กิจกรรมการท่องเที่ยวแปลกใหม่มีจำนวนน้อย งบประมาณไม่ต่อเนื่องและเพียงพอต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงาม และได้มาตรฐาน ตลอดจนขาดการอนุรักษ์และจัดการด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตให้เกิดความยั่งยืน

ด้านโอกาสของการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดตรังเกิดจากการเติบโตของกลุ่มประเทศ BRIC รัฐบาลให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว จังหวัดตรังอยู่ในพื้นที่ความร่วมมือของกลุ่มพัฒนาเศรษฐกิจ IMT-GT ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีทำให้เข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น นักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวระยะใกล้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น รวมไปถึงกระแสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่กำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น

ด้านอุปสรรคของการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดตรังเกิดจากภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจโลกและในประเทศ การเกิดภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ โรคระบาด และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก การแข่งขันและแย่งชิงนักท่องเที่ยวของจังหวัดใกล้เคียง และประเทศเพื่อนบ้าน การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวขาดความต่อเนื่อง ตลอดจนข้อจำกัดด้านกฎหมายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอุทยานของจังหวัดตรัง

คำสำคัญ: สภาพการณ์ พื้นที่ชายฝั่งทะเล จังหวัดตรัง

Analysis on Tourism Situation in the Coastal Areas of Trang Province

Dusitporn Hokta^{1*} and Nuchpravee Likitsarun²

¹College of Hospitality and Tourism, Rajamangala University of Technology Srivijaya,
Trang Campus

²Faculty of Liberal Arts and Science, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus

*corresponding author: dusitporn.h@rmutsv.ac.th

Abstract

This research aims to analyze strengths, weaknesses, opportunities, and obstacles of tourism in Trang coastal areas through qualitative research, data collection from documentary research, and in-depth interview. The research tool on semi-structured interview has been employed to select 17 particular interviewees from governmental agencies, private sectors, and community representatives for content analysis.

The study results show that the strengths of tourism in Trang coastal areas consist of unique tourism resources, traditions, and culture, abundant seagrass resources, a sole residence of Dugong in Andaman Sea with an all-round transportation system and renowned provincial souvenirs. Trang province is regarded as the center of ecotourism for Southern Andaman Sea with a variety of tourism activities both onshore and offshore.

On the contrary, the weaknesses of Trang coastal areas tourism compose of insufficient and below-standard infrastructure and transportation routes, the lacks of value-added tourism resources development and foreign languages proficiency tour guides, a small number of exotic tourism activities, an inconsistent and inadequate budget allocation affecting tourist attractions development on beauty and standard criteria as well as the shortage of conservation and management for sustainable culture and ways of life.

In terms of opportunities, the tourism in Trang coastal areas has emerged from the growth of BRIC. The government emphasizes on tourism. Since Trang Province is located on the collaboration area of the Economic Development Group, IMT-GT, technology advancements have enabled better approach to tourists. Travelers preferred short trips and the popularity of ecotourism trend are likely to increase.

Lastly, the obstacles of Trang coastal areas tourism are caused by the global and domestic economic recession, occurrences of disasters, natural disasters, epidemics and global climate change along with tourist competition and snatching from neighboring provinces and countries, intermittent tourism management, and legal restrictions on tourist attractions developments in Trang national park.

Keywords: Situations, Coastal Areas, Trang province

1. บทนำ

ประเทศต่างๆ ทั่วโลกเน้นประเด็นการท่องเที่ยวเป็นแหล่งสินค้ารายได้หลักที่สำคัญของประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้อย่างมหาศาลส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความมั่นคงยิ่งขึ้น การท่องเที่ยวจึงถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีความสำคัญอันดับต้นๆ ในอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศต่าง ๆ ทำให้ปัจจุบันนี้การท่องเที่ยวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจของโลก (Kamali, 2011) สำหรับประเทศไทย ภาพรวมสถานการณ์ท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี พ.ศ.2562 พบว่า มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวทั้งสิ้น 39,916,251 คน สร้างรายได้เข้าประเทศมากถึง 1,911,807.95 ล้านบาท (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564) เพราะฉะนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งจำเป็นในอันดับต้นๆ ที่ต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนเพื่อสามารถรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอและรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวไว้ได้อย่างสมบูรณ์

จังหวัดตรังถือได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติและเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากขึ้น ประกอบกับเป็นจังหวัดที่มีอัตลักษณ์เฉพาะเป็นของตนเองเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของธรรมชาติ ส่งผลให้มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล แหล่งท่องเที่ยวบนบกจำพวกป่าเขาและน้ำตก นอกจากนี้ยังมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่ไม่เปลี่ยนแปลง รสชาติอาหารที่ยังเป็นรสชาติของคนในท้องถิ่น อีกทั้งมีงานเทศกาลที่มีชื่อเสียงและกิจกรรมต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นข้อได้เปรียบของจังหวัดตรังที่นำมาเป็นจุดขายและโอกาสทางการตลาดได้เป็นอย่างดี (ทัศนาวลัย ต้นติเอกรัตน์, 2553)

แม้ว่าการท่องเที่ยวจัดได้ว่า เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยมีคุณประโยชน์ต่าง ๆ มากมายทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง แต่อย่างไรก็ตามไม่ควรกล่าวถึงประโยชน์ของการท่องเที่ยวเพียงด้านเดียว เพราะหากขาดการวางแผนและจัดการท่องเที่ยวที่ดี อาจก่อผลกระทบต่อเชิงลบตามมาเป็นอย่างมาก (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2552) ทั้งนี้ปัญหาที่พบในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง คือ จังหวัดตรังยังขาดการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงการได้มาซึ่งข้อมูลการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวแบบบูรณาการในพื้นที่ชายฝั่งทะเลของจังหวัดตรัง เป็นการมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวจากการศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวของชายฝั่งทะเลจังหวัดตรังโดยมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยว ประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้มีบทบาทสำคัญในการร่วมวางแผนยุทธศาสตร์ที่มีส่วนร่วมเพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพดีไปในอนาคต

ด้วยความจำเป็นดังกล่าวมา ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาและการวิเคราะห์สภาพการณ์การท่องเที่ยวพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดตรัง ซึ่งผลที่ได้จะสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวพื้นที่ชายฝั่งทะเลของจังหวัดตรังอันจะก่อให้เกิดการบูรณาการที่จะสร้างประโยชน์แก่เจ้าของพื้นที่ ตลอดจนสามารถเสนอแนวทางการจัดการ การท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนครอบคลุมทุกด้านต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการท่องเที่ยวพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดตรัง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง (Stakeholders) จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ บุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนท้องถิ่น

ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยวจากผู้แทนภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน จำนวน 17 ราย ซึ่งคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน หรือมีตำแหน่งระดับหัวหน้าขึ้นไป หรือเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอย่างน้อย 3 ปี ที่มีความยินดีและเต็มใจให้ข้อมูลในงานวิจัย ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ทุกขณะ ใช้รูปแบบการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) และสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (อัศวิน แสงพิบูล, 2556)

เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้รูปแบบการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการท่องเที่ยวพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดตรัง โดยนำแบบสัมภาษณ์ปรึกษาที่ปรึกษาโครงการวิจัย และทดสอบให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายอ่านเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยวจากผู้แทนภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน ใช้ระยะเวลาประมาณ 1.30 – 2 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยระบุคุณลักษณะเฉพาะของข้อความหรือสาระอย่างมีระบบ โดยมีวิธีการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ลดทอนข้อมูล (Data Reduction) แสดงข้อมูล (Data Display) สร้างข้อสรุปและยืนยันผลสรุป (Conclusion and Verification) จากข้อมูลสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยว

4. ผลการวิจัย

1. สภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) ของการท่องเที่ยวพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดตรัง

1.1 แหล่งทรัพยากรท่องเที่ยว ชนบทธรรมเนียม และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ จังหวัดตรังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลายกระจายทั่วทั้งจังหวัดตรังทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวทางบกและทางทะเล มีชนบทธรรมเนียมประเพณีที่เก่าแก่สืบทอดกันมานับตั้งแต่อดีตซึ่งที่ความน่าสนใจ

1.2 มีแหล่งภูมิลักษณ์ที่อุดมสมบูรณ์ และแหล่งพะยูนแห่งเดียวของทะเลอันดามัน จังหวัดตรังเป็นแหล่งท่องเที่ยวเดียวในประเทศไทยที่เป็นที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารของพะยูน เพราะมีความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะภูมิลักษณ์

1.3 มีระบบคมนาคมขนส่งที่ครอบคลุมทุกด้าน การเดินทางมาจังหวัดตรังสามารถเดินทางได้สะดวกทั้งทางบก สามารถขับรถส่วนตัว นั่งรถประจำทาง หรือโดยสารด้วยรถไฟได้สะดวก ทางอากาศ สามารถนั่งเครื่องบินมายังจังหวัดตรังได้โดยสายการบินที่ให้บริการขณะนี้ 3 สายการบิน ทางน้ำจะเป็นการเดินทางเพื่อเชื่อมต่อไปยังเกาะต่าง ๆ ซึ่งมีท่าเรือ 4 แห่งใน 4 อำเภอคอยให้บริการนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป ด้วยระบบคมนาคมที่ครอบคลุมทุกด้านทำให้เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความสะดวกในการเข้าถึงมากยิ่งขึ้น

1.4 มีสินค้าของที่ระลึกประจำจังหวัดที่สร้างชื่อเสียงระดับประเทศ จังหวัดตรังมีสินค้าที่เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว เมื่อเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดตรังจะต้องซื้อติดไม้ติดมือเป็นของฝากกลับไปฝากคนที่รักและนับถือ

1.5 เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของภาคใต้ฝั่งอันดามัน เนื่องด้วยจังหวัดตรังให้ความสำคัญในเรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ยังมีความสมบูรณ์ทั้งทางบกและทางทะเล

1.6 มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางบกและทางทะเล เนื่องจากจังหวัดตรังมีแหล่งท่องเที่ยวที่ หลากหลาย จึงทำให้เกิดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ครอบคลุมทุกเพศทุกวัยตามความต้องการเฉพาะ

2. สภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses) ของการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่งทะเลของจังหวัดตรัง

2.1 โครงสร้างพื้นฐานหลักและเส้นทางคมนาคม ยังไม่เพียงพอและยังไม่ได้มาตรฐาน จังหวัดตรังยังคงพบ ปัญหาในเรื่องการเตรียมความพร้อมและการประชาสัมพันธ์ในด้านความปลอดภัยและความพร้อมของสถานพยาบาลหรือศูนย์ให้ การช่วยเหลือด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบริเวณเกาะและน้ำตก

2.2 ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวขาดการต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่า ขาดการนำภูมิปัญญาชุมชนมาบูรณาการด้วย ศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อพัฒนาสินค้าทางภูมิปัญญาให้มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น หรือเป็นการช่วยอำนวยความสะดวกให้กับ ชาวบ้านในท้องถิ่นได้มากขึ้น

2.3 ขาดแคลนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวโดยเฉพาะมัคคุเทศก์ที่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาต่างประเทศ บุคลากรในธุรกิจท่องเที่ยวของจังหวัดตรังส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้เบื้องต้น หากเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรม ด้านการสื่อสารในระดับที่คล่องแคล่วจะย้ายไปทำงานในจังหวัดท่องเที่ยวที่มีค่าตอบแทนสูงกว่า

2.4 กิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวจังหวัดตรัง ยังมีจำนวนน้อย กิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดตรังเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการดำน้ำตื้น เที่ยวชมธรรมชาติ เรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิต กิจกรรม เหล่านี้ยังคงขาดการพัฒนาหรือสร้างกิจกรรมใหม่ ๆ ที่ดึงดูดความสนใจขึ้นมาเพื่อนำเสนอทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยว

2.5 งบประมาณไม่ต่อเนื่องและเพียงพอส่งผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดให้มีความสวยงาม และได้มาตรฐาน เนื่องจากจังหวัดตรังมีแหล่งท่องเที่ยวที่กระจายตัวทั่วทุกอำเภอและส่วนใหญ่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวในการดูแล ของหน่วยงานรัฐ เช่น อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม เป็นต้น และบางสถานที่เป็นของเอกชน ซึ่งต้องใช้เงินในการปรับปรุงและพัฒนา อย่างต่อเนื่อง

2.6 ขาดการอนุรักษ์และจัดการด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตให้เกิดความยั่งยืน กระแสโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีส่งผลให้คนรุ่นใหม่ตระหนักถึงการสืบทอดภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นน้อยลงประกอบกับการ สนับสนุนของหน่วยงานต่าง ๆ ในการเข้ามีส่วนร่วมอนุรักษ์และบริหารจัดการด้านวัฒนธรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3. สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส (Opportunities) ของการท่องเที่ยวพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดตรัง

3.1 การเติบโตของกลุ่มประเทศ BRIC ส่งผลให้นักท่องเที่ยวจากประเทศเหล่านี้เพิ่มจำนวนมากขึ้น กลุ่มประเทศเหล่านี้จะมีนักท่องเที่ยวและการจ่ายเงินเพื่อการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวจีน รัสเซีย และ อินเดีย ทั้งนี้ในจังหวัดตรังจะพบนักท่องเที่ยวชาวจีนเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากค่าครองชีพไม่สูง อาหารการกินรสชาติ ถูกปาก และเป็นเมืองที่ไม่พลุกพล่านมากนัก

3.2 รัฐบาลให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวซึ่งเป็นแหล่งสร้างรายได้ โดยมีนโยบายสนับสนุนและกระตุ้น การท่องเที่ยวอย่างจริงจัง เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในฐานะเป็นเครื่องมือสำคัญใน การขับเคลื่อนเสถียรภาพและการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

3.3 จังหวัดตรังอยู่ในพื้นที่ความร่วมมือของกลุ่มพัฒนาเศรษฐกิจ IMT-GT ส่งผลต่อการเข้าถึง กลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักท่องเที่ยวใหม่ เนื่องจากผู้นำทั้ง 3 ประเทศได้เห็นชอบที่จะให้ผลักดันการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

ในลักษณะไตรภาคีระหว่างภาคใต้ของไทย ภาคเหนือของมาเลเซีย และพื้นที่บนเกาะสุมาตราของอินโดนีเซีย เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนระหว่างประเทศ

3.4 ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ทำให้เข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น เทคโนโลยีที่มีการพัฒนา มากยิ่งขึ้นทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้ง่ายและหาข้อมูลได้สะดวกขึ้นนับตั้งแต่ด้านระบบสารสนเทศในการจอง ชื้อตั๋ว และ ยานพาหนะในการเดินทางที่ทันสมัยทั้งทางบก ทางทะเล ทางอากาศทำให้นักท่องเที่ยวสามารถจองตั๋วผ่านเว็บไซต์และค้นหาข้อมูล การท่องเที่ยวในทุกด้าน

3.5 นักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวระยะใกล้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ด้วยพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่นิยม เดินทางในระยะใกล้มากขึ้นเนื่องมาจากเวลาวันหยุดที่จำกัดทำให้นักท่องเที่ยวเลือกเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด ใกล้ ๆ หรือมีการคมนาคมที่ต้องสะดวก

3.7 กระแสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่กำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันนี้ประชาชนและนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เริ่มให้ความสนใจกับการอนุรักษ์และให้ความสำคัญกับธรรมชาติทำให้เกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งนี้จังหวัดตรังมี แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เน้นการอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ กิจกรรมการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดตรังสามารถทำได้หลายรูปแบบในพื้นที่ธรรมชาติที่มีระบบนิเวศต่าง ๆ กัน

4. สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นอุปสรรค (Threats) ของการท่องเที่ยวพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดตรัง

4.1 ภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจโลกและในประเทศ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจจะลดการเดินทางท่องเที่ยว เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของต่างประเทศ ยังอยู่ในภาวะชะงักงัน โดยเฉพาะประเทศอเมริกาและทวีปยุโรปบางประเทศ ส่งผลให้ นักท่องเที่ยวชะลอการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศหรือหากเดินทางมาท่องเที่ยวก็จะมีค่าใช้จ่ายที่รัดกุมมากยิ่งขึ้น

4.2 การเกิดภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ โรคระบาด และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกส่งผลให้ นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยว ในอดีตจังหวัดตรังได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์สึนามิ ทำลายทรัพย์สิน ความสวยงามของธรรมชาติ และภาพลักษณ์ของความปลอดภัยตลอดจนความสามารถในการรับมือแก้ไขเมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติฉุกเฉินขึ้น นอกจากนี้ สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงหรือที่เรียกว่า เอลนีโญ ส่งผลต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดตรัง ตลอดจนการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-19 ส่งผลให้การท่องเที่ยวหยุดชะงัก เนื่องจากความไม่ปลอดภัยทางร่างกายและ จิตใจ

4.3 การแข่งขัน และแย่งชิงนักท่องเที่ยวของจังหวัดใกล้เคียง และประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องด้วยการท่องเที่ยว เป็นแหล่งสร้างรายได้ให้กับชุมชนและประเทศจากการใช้ต้นทุนทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์และใช้จุดเด่นของแต่ละพื้นที่ ในการดึงดูดนักท่องเที่ยว

4.5 การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวขาดความต่อเนื่อง เพราะมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและนโยบาย ของรัฐบาล การเปลี่ยนแปลงหรือหมกมุ่นของผู้บริหารจังหวัดตรังหรือผู้ดูแลรับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดตรังส่งผลต่อ การพัฒนาการท่องเที่ยว การเดินทางนโยบายไม่ต่อเนื่อง

4.6 ข้อจำกัดด้านกฎหมายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอุทยานของจังหวัดตรัง ทั้งนี้เนื่องจาก พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติที่ใช้มานานไม่ได้มีปรับแก้ไขให้สอดคล้องต่อสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบันและนโยบาย ส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลส่งผลต่อข้อจำกัดในการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้มี มาตรฐานและปลอดภัย

5.สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ด้านจุดแข็ง จากการวิเคราะห์พบว่า การท่องเที่ยวพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดตรังมีแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวชนบทธรรมนิยม และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ สอดคล้องกับวัชระ กรรณิการ์ และเสานารถ เล็กกลอสินธุ์ (2562) ระบุว่าแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรังมีความน่าสนใจและมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก มีแหล่งหมู่บ้านทะเลที่อุดมสมบูรณ์ และแหล่งพวยუნแห่งเดียวของทะเลอันดามัน มีระบบคมนาคมขนส่งที่ครอบคลุมทุกด้าน มีสินค้าของที่ระลึกประจำจังหวัดที่สร้างชื่อเสียง จังหวัดตรังเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของภาคใต้ฝั่งอันดามัน และมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางบกและทางทะเล

ด้านจุดอ่อน จากการวิเคราะห์พบว่า การท่องเที่ยวพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดตรังมีโครงสร้างพื้นฐานหลักและเส้นทางคมนาคม ยังไม่เพียงพอและยังไม่ได้มาตรฐาน ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวขาดการต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่า ขาดแคลนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวโดยเฉพาะมัคคุเทศก์ที่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาต่างประเทศ แต่ไม่สอดคล้องกับวัชระ กรรณิการ์ และเสานารถ เล็กกลอสินธุ์ (2562) ระบุว่า เจ้าหน้าที่สามารถอธิบายถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี เหตุผลดังกล่าวอาจอธิบายได้ว่า เจ้าหน้าที่ได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ ความสามารถในการให้คำแนะนำ และถ่ายทอดความรู้จนเกิดความชำนาญในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวจังหวัดตรัง ยังมีจำนวนน้อย งบประมาณไม่ต่อเนื่องและเพียงพอส่งผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดให้มีความสวยงาม และได้มาตรฐานตลอดจนขาดการอนุรักษ์และจัดการด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตให้เกิดความยั่งยืน สอดคล้องกับวัชระ กรรณิการ์ และเสานารถ เล็กกลอสินธุ์ (2562) ระบุว่า ภาคีการท่องเที่ยวจำเป็นต้องจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้คนในจังหวัดตรังเกิดความรักและหวงแหนประเพณี วิถีชีวิตท้องถิ่นของตน

ด้านโอกาส จากการวิเคราะห์พบว่า การเติบโตของกลุ่มประเทศ BRIC ส่งผลให้นักท่องเที่ยวจากประเทศเหล่านี้เพิ่มจำนวนมากขึ้น รัฐบาลให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวซึ่งเป็นแหล่งสร้างรายได้ โดยมีนโยบายสนับสนุนและกระตุ้นการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง จังหวัดตรังอยู่ในพื้นที่ความร่วมมือของกลุ่มพัฒนาเศรษฐกิจ IMT-GT ส่งผลต่อการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักท่องเที่ยวใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา สุวรรณวิจิตร (2562) ระบุว่า โอกาสของการท่องเที่ยวอันดามัน (จังหวัดตรังอยู่ในกลุ่มการท่องเที่ยวอันดามัน) ส่วนหนึ่งเกิดจากแผนความร่วมมือสามเหลี่ยมเศรษฐกิจระหว่างไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ทำให้เข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น นักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวระยะใกล้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น รวมไปถึงกระแสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่กำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น

ด้านอุปสรรค จากการวิเคราะห์พบว่า ภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจโลกและในประเทศ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจชะลอเดินทางท่องเที่ยว การเกิดภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ โรคระบาด และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกส่งผลให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยว สอดคล้องกับศันสนีย์ กระจ่างโฉม, กรวรรณ สังขกร และนิเวศน์ พูนสุขเจริญ (2563) ชี้ให้เห็นว่าสถานการณ์การท่องเที่ยวได้รับผลกระทบจากการระบาดของโควิด-19 ทำให้นักท่องเที่ยวลดลง และธุรกิจการท่องเที่ยวซบเซาเป็นอย่างมาก การแข่งขัน และแย่งชิงนักท่องเที่ยวของจังหวัดใกล้เคียง และประเทศเพื่อนบ้าน การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวขาดความต่อเนื่อง เพราะมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนข้อจำกัดด้านกฎหมายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอุทยานของจังหวัดตรัง

6.ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปฏิบัติ หน่วยงานภาครัฐด้านการท่องเที่ยวนำผลการวิเคราะห์ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการจัดลำดับความเร่งด่วนในการส่งเสริมและปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลของจังหวัดตรังได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยว ทั้งนี้หากเพิ่มกระบวนการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มในประเด็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคเพื่อสร้างข้อสรุปจากการเปรียบเทียบผลการสัมภาษณ์เชิงลึกส่งผลให้ผลการวิจัยครอบคลุมและชัดเจนขึ้น

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวจากทุกภาคส่วนในการให้ข้อมูลสัมภาษณ์เพื่อประกอบการทำวิจัยและ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยที่มอบทุนสนับสนุนงานวิจัย งบประมาณบูรณาการวิจัยและนวัตกรรม ประจำปี พ.ศ.2563 ภายใต้แผนการวิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการของจังหวัดตรังเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). สถิตินักท่องเที่ยวปี พ.ศ.2562. ค้นเมื่อ 15 มกราคม 2564 จาก

https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=625,

ทัศนาวลัย ดันติเอกรัตน์. (2553). ความพึงพอใจในการควบคุมดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความภักดีของ นักท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2552). รายงานการวิจัยเรื่องเกาะช้างการท่องเที่ยวทางทะเลบนฐานความรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย.

วัชระ กรรณิการ์ และเสานารถ เล็กกลอสินธุ์. (2562). การประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง. วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 5 (1), 114-126.

วาสนา สุวรรณวิจิตร. (2562). กลยุทธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทย. วารสารสุโขทัย ธรรมาธิราช, 32 (2), 145-163.

คันสนีย์ กระจ่างโฉม, กรวรรณ สังขกร และนิเวศน์ พูนสุขเจริญ. (2563). กลยุทธ์การปรับตัวของภาคการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบน ภายใต้วิกฤติการณ์การระบาดโควิด-19. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 41 (1), 1-20.

อัศวิน แสงพิบูล. (2556). ระเบียบวิธีการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

Kamali, M. H. (2011). *Tourism and the Halal Industry: A Global Shariah Perspective*. Retrieved January 15, 2021 from <http://www.iais.org.my/e/attach/ppts/12-13JUL2011-WITF/ppts/Prof%20Dr%20Hashim%20Kamali.pdf>.